

Västerhaninge Kyrka före branden 1831

Vår stolta sockenkyrka har brunnit två gånger!

Denna teckning finns på en lantmäterikarta från 1790. Avbildningen är från söder. Kanske stod lantmätaren vid Tingshuset? Finns ju en viss likhet med vår grannkyrka i Österhaninge.

Västerhaninge kyrka uppfördes under den tidiga medeltiden, hur den då såg ut vet ju naturligtvis ingen.

År 1641 slog åskan ner i tornet men byborna lyckades begränsa elden så att själva kyrkan och dess inventarier kunde räddas. Det tog fyra år att bygga ett nytt torn, bl.a. bidrog dåvarande rikskanslern Axel Oxenstierna med 500 daler silvermynt, den gode Axel ägde då Häringe.

Efter nästan tvåhundra år var det dags igen! Vid midnatt den 12 juli 1831

drabbade naturen åter socknens kyrka.

Denna gång blev det en ren katastrof:

”Blixten slog ned i det spetsiga tornet som därav antändes och jämte själva kyrkan till tak och allt helt och hållet nedbrann” ”de av hettan rämnade grafhällarna nedfölla i grafvarne och elden sökte sig dit ned, frossande bland kistor och ben”

Det enda som räddades var sakristian och yttermurarna.

Hur såg då vår kyrka ut före dessa bränder?

Av beskrivningarna att döma, dessa är visserligen gjorda i slutet på 1800-talet, verkar vår gamla kyrka haft ett ”högt och spetsigt torn” troligen som systerkyrkan i Österhaninge fram till ombyggnaden på 1830-talet.

På en Storskifteskarta från 1790 över Ribby finns en avbildning av Västerhaninge Kyrka, upprättad av Israel Ström genom Johan Gustaf Högbom, vem som ritat framgår inte. Det är den bild du ser ovan.

Om inte naturens vrede drabbat Västerhaningebornas kyrka denna sommarnatt år 1831 hade vi kanske haft ett lika högt torn som grannarna österut.

Å andra sidan behöver vi inte irritera oss över en lutande tornspira.....